

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

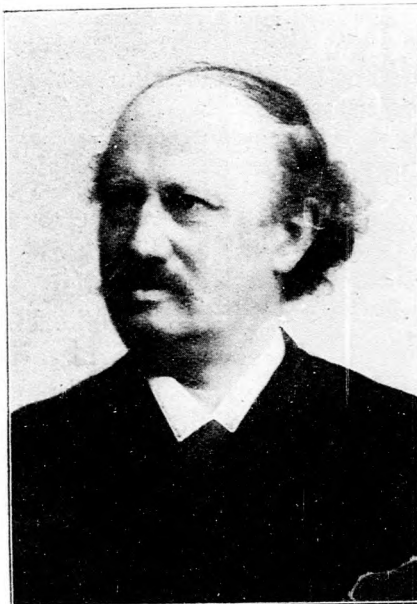
Schwarcz Gyula.

A magyar tudományosságnak ismét halottja van, nagy halottja, az első egyike hunyt el Schvarcz Gyulában a múlt hó utolsó napján. Az elhunyt európai hírű tudós 1839-ben született Székesfejérvárt, atyja thüringiai származású volt s egyik osztrák ezredben szolgált s korán elhalt és így magyar származású anyja nevelte Schvarcz Gyulát, akiből törölmetszett magyar ember, magyar tudós vált.

Schvarcz Gyula a középiskolák elvégeztével külföldi egyetemeken tanult tovább, több évig utazott tanulmányozva Európa nevezetesebb országainak viszonyait ahonnan hazatérve, negyven éven keresztül a tudománynak szentelte életét, melyre nemcsak negyven év lankadatlan munkáját, de egész vagyonát is feláldozta, mert maga fedezte nagyszámu munkáinak kiadási költségeit is. Magyar, német, francia és görög nyelven megírott művei egy egész könyvtárt képeznek. Közoktatási, történelmi, bölcsészeti, közigazgatási és politikai munkáinak nagy sorozatába lerakta nagy elmé-

jének minden kincsét. Szülővárosa 1868-ban képviselőjévé választotta s új, tágasb működési tér nyílt a nagy tudós előtt. Közjogi dolgozatainak olyan súlya volt, hogy a kormányzatnak is nem egy fogas kérdésben adott irányt. Később (1875) a budapesti terézvárosi kerületet képviselte az országgyűlésen s a Tisza-féle fuzió alkalmával belépett a szabadelvű pártba, 1894-ben a budapesti egyetemen az ó-kori történelem rendes tanári állását elfogadván, nem vállalt többé mandátumot, hanem egészen a tudománynak, kutatásoknak szentelte idejét.

Schvarcz Gyula nagy tudományossága előtt nemcsak hazája, hanem idegen nemzetek is meghajoltak. Az ó-kori történelem irodalmában első volt Európa tudósai körében, akik mind meghajoltak nézetei előtt. Angol, francia és német tudományos társaságok siettek őt tagjaik sorába választani. Az elhunyt tudós élte végéig vigkedvű volt és nem csökkent erővel folytatta a nagy erőfeszítést kívánó tudományos munkálkodását.

Schvarcz Gyula.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb

magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 23. szám.

A hét története.

(Állami költségvetés. Sok a baj mindenfelé. Bánffy-Tisza kísértet. A békéltető Körber. A tisztességtelen verseny ellen. Gazdák Biztosító Szövetkezete.)

Mult héten a képviselőház megkezdte a folyó évi állami költségvetés tárgyalását. Ezt alkalmul szokták a képviselők felhasználni arra, hogy a kormányval való elégedetlenségüknek okát adják s bírálatot tartsanak közállapotaink fölött. Az általános vita elég nyugodt. Legtöbben azon panaszkodnak, hogy állami kiadásaink folyton nőnek úgy, hogy már az ezer millió koronát is meghaladták. Ezzel szemben az adózó polgárok helyzete rosszabbodik. Tavalgy legnagyobb részt a nép bajaival hozakodtak elő. Most a köztisztviselők sanyaru helyzetét panaszojják fel. Ép ily joggal panaszkodhatnának az iparosok és a földmívelők is. Szóval tele vagyunk bajjal, de ennek talán még sem a magas állami költségvetés az oka. Az történik nálunk is, a mi az egész világon. A nagytöbbség szegényedik, a munka mindinkább értékét veszti, a pénz hatalma nő. E hatalom ellen mindinkább védeni kell a gyengéket s védeni kell a munka jogát is. De ne feledjük azt sem, hogy a mai elégedetlenség fő oka az igények emelkedésében rejlik. Mindenki nagyobb urat akar mutatni, mint a mennyit ér. Ez a magyar faj rossz tulajdona. Ha tisztviselőink letesznek az urhatnámságról, mindjárt kevesebb lesz a panasz.

Mint már megirtuk, az ellenzék azt reméli, hogy a költségvetés letárgyalása után a kormányban nagy változás történik. Emlegetik Szilágyit, Apponyit, Horánszkyt és Tiszát, mint leendő minisztereket. S csakugyan úgy látszik, mintha a Bánffy-Tisza csoport is valami szímatot kapott volna. Uj napilapot alapítottak s heves támadásokat intéznek a mai kormányval, különösen azon tagjai ellen, akik nem a régi Bánffy iskolához tartoznak. Céljuk az, hogy miniszterválság esetén saját embereiket tolják előtérbe s a régi rendszert ismét feltámaszsják. De ez bajosan fog sikerülni. A Tiszáék napja már lejárt. Ők politikailag meghaltak s szellemük csak kísértétként jár vissza ijesztgetni. Bizonyos azonban, hogy a politikai állapotok ma még zavarosak s egy uj választásra van szükség, hogy a Bánffy-Tisza féle iskola hivei végképpen eltűnjenek a színtérről.

Ausztriában Körber kormányelnök békélteti a pártokat. Reméli, sikerül nyélbe ütnie a békét. Széll Kálmánnak megígérte, hogy az osztrák rájkszrátot még e hó első felében össze hívja, ott megválasztják a kvótabizottságot, amely Budapestre jöven, a magyar bizottsággal megállapodásra jut s az osztrák kormány azonnal letárgyalatja a kvótáról szóló törvényjavaslatot. Ugyanezen javaslatot a magyar országgyűlés is

letárgyalja s így a kvóta provizórium lejártáig rendbe jövünk a következő 10 esztendőre nézve. Ez a szép terv azonban a csehek makacsságán könnyen hajótörést szenvedhet, akkor azután újra kezdődnek a zavarok. Odáig nincs más hátra, mint bevárni, hogyan tesz eleget Körber uram ígéréteinek.

Hegedüs kereskedelmi miniszter egy törvényjavaslatot dolgoztatott ki legközelebb, amely az ipar és kereskedelem terén felburjánzott tisztességtelen versenyt akarja kordába szorítani. A javaslat a hirdetésekkel való szédelgéseket korlátozza, a valótlan adatok hirdetését tiltja, a védjegyekkel való visszaéléseket üldözi. Üldözi azt a hirdetési módot is, a hol valaki a maga áruit mások hírnevének kisebbitésével kelleti. Általában tilos lesz minden olyan cselekedet, amely a jó erkölcsökbe vagy a kereskedelmi tisztességbe ütköző módon sérti a versenytárs üzleti érdekeit. Röviden a kereskedelmi élet terén vissza akarja állítani a tisztességet. Örömmel üdvözöljük ezt a javaslatot. Jó védelme lesz ez a magyar iparnak is, főként a szolid kisiparnak, amelyet az idegen vagy a nagy pénzzel dolgozó kereskedelem szélhámosságai háttérbe szorítottak.

Egy másik örvendetes eseményről is meg kell emlékeznünk. A Gazdák Biztosító Szövetkezete a cégjegyzésig szükséges négyszázezer koronát első felhívásra begyűjtötte tagjaitól. Ez a szövetkezet iránti bizalomra vall, amely most már akadály nélkül megkezdheti működését. S a Szövetkezetre annál nagyobb szükség van, mert a biztosító társaságok megint azon tanakodnak, hogy a biztosítási díjakat felemeljék. Most már csak a biztosító gazdák támogatásától függ, hogy a Szövetkezet megfeleljen a hozzá fűzött várakozásoknak.

Országgyűlés.

A képviselőház mult héten megkezdte az állami költségvetés tárgyalását, de ezt megelőzőleg még két kisebb törvényjavaslatot fogadott el. Ezek egyike volt a

30 milliós póthitel,

a melyet a delegációk a közözügyi tulkiadások fedezésére már megszavaztak. Most ezt a magyar képviselőháznak is jóvá kellett hagynia. Az ellenzéknek sok kifogása volt az ellen, hogy a közös költségekre ilyen nagy összeggel többet költöttek az előirányzatnál.

Komjáthy Béla szerint, hogy ezt a pénzt mire költötték el, azt ebben a Házban senki sem tudja. Már pedig egy önértetes képviselőház olyan dolgokra, melyeket nem ismer, egy krajczárt sem szavazhat meg. Fogalma sincs a Háznak arról, hogy azt a 30 milliót mire költötték. Elvárja azoktól az uraktól, akik a delegációban ily súlyos terhet vállaltak Magyarországra, felállanak és megmondják,

mire költötték el. Kifejti, hogy maga a delegáció is túllépte jogkörét. A hadügyminiszterium előterjesztésében is csak hadifelszerelések szerepelnek s a delegáció mégis megszavazta. Maga ez az egy tény eléggé indokolná a függetlenségi pártnak a delegációs intézmény ellen elfoglalt álláspontját.

Széll Kálmán felsorolja, hogy a póthitel mire kellett. Kézi fegyverekre, tüzérségi lőszerre, sátrakra, anyag beszerzésekre mozgósítás esetére, erődítésekre. Felsorolja összegenkint a kiadásokat. A görög háború idején ez előrelátó gondosság volt. Még most is mondják, hogy nem tudják, mire fordították a pénzt? A hivatalosan beterjesztett adatok igazságát kétségbe vonni nem lehet. Rövid hozzászólások után a javaslatot elfogadták.

Követségi paloták.

Törvényjavaslatot terjesztett be a kormány a Pekingben, Tokióban és Cetinjében épített követési palotákra nézve is.

Thaly Kálmán, mikor iskoláink roskadoznak, nem tartja helyesnek a fényes paloták építését. Nem tudja, hogy miért hívalkodik a diplomácia olyan nagyon? Miért volt olyan sürgős a pekingi és tokiói paloták építése? Ez csak a gyarmatosítási politika miatt történhetett, mely gyarmatpolitika azonban Magyarország érdekeinek nem felel meg. Lehetetlen meg nem róni a pazarlást, amelyet a diplomácia a paloták építésében kifejt. A javaslatot nem fogadja el.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy semmiféle gyarmatpolitikáról itt nincs szó, hanem feltétlenül szükséges volt a paloták építése. Ismereteti az építésekre vonatkozó határozat létrejövételének történetét.

Ezt a javaslatot is elfogadták.

Ezután következett az

állami költségvetés

tárgyalása, melyet *Neményi Ambrus* előadó ismertetett. Ő maga is beismeri, hogy az *egy milliárd koronát* tartalmazó állami költségvetés olyan terhet hárít a nemzetre, hogy az nem emelhető, habár igen sok közszükségletet szolgáló feladat vár a kormányra. Kéri a törvényhozást, hogy a nagyobb pénzzel járó feladatokat ne erőszakolja egyelőre a kormánytól, nehogy államháztartásunk egyensúlyát megzavarjuk.

Kossuth Ferencz a szokáshoz hiven a közjogi álláspontot ismerteti, mely szerint a költségvetés bizalmi kérdés lévén, azt a függetlenségi párt 67-es kormánynak nem szavazza meg, hanem kívánja az önálló hadsereget és nemzeti bankot. Bebizonyult, hogy a 67-es alap nemcsak nem képes fejleszteni az államiséget, hanem az ezen alapon meghagyott jogokat is alig lehet megóvni. Károsnak tartja a miniszterelnök azon felfogását, hogy az 1867: XII. t.-cz. az ő bibliája, tehát változhatatlan. Ez ellenében van Deák Ferencz eszméjével, mert ő a kiigyevezést fejleszthetőnek vette. Az utóbbi időben bebizonyult, hogy a 67-es alkotás nem tud kellőképpen működni. Bebizonyult, hogy a magyar érdekek védelme e közös vámterülettel, közös hadsereggel lehetetlen.

Ezután felemlíti a 30 milliós póthitelt, mely összeget előzetes megkérdezés nélkül költötték el. Ily eljárás mellett a költségvetés teljesen haszontalanná válik. Csak a szükségesekre volna szabad költséget megszavazni s e helyett az történik, hogy

követségi paloták építésére költenek milliókat, míg itthon az adófizetést nem győzik. A közösügyek mindenhatósága elnyomja a belső érdekeket. A költségvetés kiadási tételeit igen nagyoknak tartja. Pártja nevében határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a Ház mondja ki, hogy a költségvetési előirányzatot nem fogadja el általánosságban a részletes tárgyalás alapjául.

Komjathy Béla csatlakozik Kossuth Ferencz határozati javaslatához. Még ha a hatvanhetes alaphoz tartozó párthoz tartoznék is, nem szavazna bizalmat a kormánynak, már csak azért sem, mert nemzetiségi politikájával nem ért egyet. Megint szóvá teszi a brassói román iskola ügyét s rosszalja, hogy a kormányelnökségben a nemzetiségi ügyosztályt feloszlatták. Amióta ez megtörtént, a nemzetiségek merészen mozgolódnak; egyenkint felsorolja az egyes eseteket, különösen a szászok makacskodását és azt a tényt, hogy a belügyminiszter visszavonva az államtitkárja kiadott rendeletét, megengedte nekik a szász nemzetiségi színek használatát. Rámutat, hogy a délvidéki németiség közt is nagyobb mérveket ölt a magyarság ellen való izgatás. Végül keveseli azt, amit a kormány a nemzetiségi kérdésekben tesz.

Buzáth Ferencz a kormány általános politikai irányával foglalkozik és megrójjá, hogy az erkölcsösség ápolására nem gondol. A túlságos megadóztatás elnyomja a népet. Az új jövedelmi pótdadó tervét nem helyesli, mert végeredményében csak adóemelések lesz az is.

Attér az egyházpolitika ismertetésére. Fejtegeti hogy az új törvények hatása a családi élet elzűllésében és vallástalanságban mutatkozik. Az egyházpolitikai törvény az állam erejét gyengíti. A szociálista mozgalmakat a nép különböző bajai tartják fenn. A telepítési kérdés nagyon kis érdekkört képes kielégíteni. A zsidó bevándorlás dolgában nem elégszik meg a kormány intézkedéseivel. Az uzsora-törvényen a bíró sem igazodhatik el. Támogatja azt a mozgalmat, mely a szesz italok fogyasztásának korlátozását tűzte ki céljául. Apellál azokra a zsidókra, akik hazafiasak és felszólítja, hogy hívják fel a többieket kötelességük teljesítésére, alkalmazkodjanak a keresztény erkölcsökhöz és szokásokhoz; szakítaniok kell az idegen szokásokkal. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Juriss Mihály helyteleníti a kormány politikájának irányát. Nem tisztelik az evangéliumot, hanem a tudományt követik. Ide nem megyünk — ugymond — a nép ezt nem érti meg, mi az evangélium mellett maradunk s az erkölcsöket ültetjük el a nép szívébe. Vissza kell térni a keresztény vallás szolgálatához. Minden vallásfelekezeten mutatkozik a vallásosság súlyedése. Rámutat a nép bajaira, azok eredetére. Orvoslásukra leginkább az egyház volna alkalmas. Kívánják meg az előljáróktól is a vallásosságot. Az állam követelje meg a tisztviselőitől a vallásosságot, mert a nép csak úgy lehet szintén vallásos. A pálinkaivás ellen mértékletességi egyesületeket kellene szervezni. A költségvetést nem fogadja el.

Rohonczy Gedeon főként gazdasági dolgokról beszélt. Helyteleníti, hogy mi fizessük meg a külföldnek az osztrák ipar amaz előnyét, hogy ez ipari cikkeit megvédhesse. A buza árának lenyomására üzött visszaéléseket orvoslandóknak tartja. Altalában barátja az agrárius törekvésnek. Elfogadja a költségvetést.

Hegedüs Loránt a kereskedelmi miniszter fia érdekes szűzbeszédet tartott. Esetelte a tisztviselők ezifra nyomorúságát s azt magyarázta, hogy addig Magyarországon nagyot alkotni nem lehet, míg a tisztviselők helyzetén nem javítanak s közigazgatási szervezetünk öreg hibáit nem orvosolják. Jó hatást keltett, hogy egy kormánypárti képviselő, ki még hozzá miniszter fia is, ilyen szabadon s őszintén bírálta közállapotainkat.

A tárgyalást folytatják.

Autonómiai kongresszus.

A katolikus autonómiai kongresszus január 31-én kezdte meg tanácskozásait a főrendiház ülés-termében. Résztvesznek a kongresszuson a katolikus világ előkelőségei az országgyűlés mindkét házának kiváló tagjai, a püspöki kar és a magyar közélet számos jelese. A kongresszus egyházi elnöke *Vaszary* Kolos biboros érsek herezegprimás, míg a világi elnök Szapáry Gyula gróf.

Az autonómia szervezetére nézve tudvalevőleg a 27-es bizottság javaslatot terjesztett a kongresszus elé; egy kisebbségi vélemény is érkezett be a tervezet ellen.

Ez első napon *Hoványi* Gyula, *Lakner* László és *Eredits* Ferencz beszéltek a kisebbségi vélemény mellett, mely az egyházmegyei önkormányzat alapján áll.

A második napon *Hortoványi* József és gróf *Zichy* Nándor beszéltek hosszasan és nagy figyelem között a kisebbségi vélemény mellett, míg *Seftsik* István és *Lubrich* Ágost a többség javaslatát pártolják.

A kongresszus harmadik és negyedik napja az általános tárgyalásokkal telt el. *Szabó* Jenő a gör. katolikusok részéről feltétlenül csatlakozik a kath. autonómiához. Ugyanily értelemben beszélt *Hrabár* Endre, a ki kifejtette, hogy a felvidéken mintegy 800,000 magyar görög-katolikus eloláhosodott. *Ugron* Gábor lelkes beszédben hívta fel a kongresszus figyelmét arra, hogy az új alkotmányos korszak óta a katolikus szervezet hiánya miatt a katolikus közönség folytonos zaklatásnak és üldöztetésnek van kitéve. *Horánszky* Nándor indítványozta, hogy a többség javaslatát fogadják el általánosságban s a részletes tárgyalást függeszszék föl addig, amíg egy kiküldendő bizottság a püspöki karral s más tényezőkkel alku útján meg nem egyezik a mostani nézeteltérésekre. Ez inkább biztosítja a sikert.

A hét elején felszólalt a kongresszuson *Apponyi* Albert gróf is, ki az autonómiában is erélyesen követelte és erélyesen hangsúlyozta a nemzeti szempontok fontosságát és a tuzások ellen foglalt állást. Szerinte az autonómiai szervezkedésnek csak az egyházi rend, fegyelem és hitelv körébe eső tisztán vallási kérdések emelhetnek gátat. A katolikusok

az egyedüli szervezet nélküli hitfelekezet ma Magyarországon.

A katolikus önkormányzat feletti tanácskozás, mely naponként d. e. 11 órától délután 2 óráig tart, még el fog tartani nyolcz-tiz napig, a hét végén kerül sor a részletes tárgyalásra.

A szentesi képviselőválasztás.

A szentesi »vadküzdelem« amint az alföldi ujságok nevezik, e hó 4-én dülőre jutott. A *Sima* Ferencz pártja került ki győzelmesen a harcából s jelöltje dr. *Molnár* Jenő budapesti ügyvéd 195 szótöbbséggel választatott meg a függetlenségi Kossuth-párt jelöltje *Dienes* Márton 800 és egy néhány szavazata ellenében.

Szentesen, az erős magyarság lakta város falai között, a választási küzdelem rut, ádáz személyi harcvezés fajult; a pártok egymás becsületét sárral dobálták nemes mérkőzés helyett. Vérnek is kellett folynia, mert úgy akarta ezt *Sima* Ferencz, aki egyszerű néptanító létére a furfang ezer nemével befészkelte magát a szentesi nép becsületes igaz magyar szívébe.

A mult vasárnap megtartott szentesi pótválasztásra Szegedről a 46. gyalogezred két század legénységét ötven lovas és ötven gyalogos csendőrt kecskemétről pedig egy század huszárt rendelt ki. Ennek szüksége merült fel azért, mert három nappal a választást megelőzőleg már vér folyt. *Sima* Ferencz és egyik főkörtese *Bernáth* debreczeni mérnök ellenszegültek az állomásnál a rend fentartása végett kivezényelt csendőröknek, akik közül egyik *Bernáth* mérnök karját szuronyával átszurta. A véres ing nem kis feltűnést keltett a Simaék táborában és fokozta a választók harezi kedvét.

A választás reggel kilencz órakor vette kezdetét és éjfél után lett vége. *Molnár* megválasztásához — mint értesülünk — nagyban hozzájárultak az előző választáson kisebbségben maradt két jelölt hívei Pázmándy Ugron-párti és Mezőfi szocialista választói is *Molnárra* adták le szavazatukat, innen a 195 szónyi szavazat-többség.

A szentesi választás elég tanulságot rejt magában. A néppel törődő s a folyton körülö forgó kortesvezér; *Sima* Ferencz küzdelme volt ez a választás a hatalmas orsz. függetlenségi párttal, mely legjobb erőinek a csatasorba állításával, a kormány és megyepárttal való szövetkezésével sem bírta megtörni *Sima* hatalmát Szentesen.

Együttal elég okulást jelent ez a választási harc az jövőre is. *Sima* küzdelme megmutatta azt, hogy a néppel való törődés milyen eredményekre vezet. Bár *Szentes* mandátumtól megfosztott képviselőjének viselt dolgai nem a legkedvezőbb színben tüntetik fel a szentesi választó polgárságot, hogy olyan »vezér« után megy, akinek a törvényes renddel, hatóságokkal és magával a társadalommal való összetűzése nyilvánvalók és napirenden vannak, mégis jele a szentesi eset annak, hogy milyen szívós kitartással ragaszkodik a nép az öt vezetőkhöz, az ő sorsával törődökhöz.

* * *

A szentesi választást megelőzőleg a képviselőházat is foglalkoztatták a szentesi bonyodalmak.

A február 3-iki ülésen *Buzáth* Ferencz az alábbi interpellációt intézte *Széll* Kálmán miniszterelnökhöz:
1. Van-e a belügyminiszternek tudomása arról, hogy Szentesen holnap, folyó hó 4-én végbemenő kép-

viselőválasztás alkalmából különféle színű szavazóbárczák állítanak ki s ezáltal a választás eredménye illetéktelenül befolyásoltatik? 2. Nyilatkozzék a miniszter ur, hogy ezen eljárás az ő helyeslésével találkozik-e s ha nem, akar-e rajta vagyis ezen törvénytelen és gyakorlatban csakis a Bánffy-korszak idejében volt eljárással szemben sürgősen állást foglalni?

Szell Kálmán az interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a multban követett választási visszavételeket minden erejével üldözni fogja. Mióta szóló a belügyi tárczát vezeti, 7—8 választás volt s egynek kivételével egyhangulag folyt le.

A szavazóbárczák itt-ott kiosztatnak, melyek igazolásul szolgálnak. A törvény bárczákról említést nem tesz, tehát nem is tiltja azokat, de intézkedni fog a jövőben, hogy senkit a szavazói jogtól meg ne foszthassanak, ha ilyen bárczával nem rendelkezik is.

A ház tudomásul vette a miniszterelnök válaszát.

A M. Á. V. alkalmazottjai és a községi pótladók.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a képviselőház minapi ülésén törvényjavaslatot nyújtott be, mely az államvasut alkalmazottjait a községi adó fizetése alól fölmenti s ezt az adómentességet visszaható erővel mondja ki. A törvényjavaslat olyan kérdést juttat dülőre, amelynek mozgalmas multja van. Arra támaszkodva, hogy a M. Á. V. alkalmazottjai nem államhivatalnokok, a főváros és utána több vidéki város is kiróttá a vasutasokra a községi adót. A közigazgatási bíróság ugyanilyen álláspontra helyezkedett. A fennálló jogszabályok szerint igaza volt a főváros és a közigazgatási bíróságnak. De ezek a jogszabályok a legnagyobb mértékben sérelmesek a vasutasokra nézve. Mert a M. Á. V. épp annyira állami üzem, mint például a dohány- vagy a sójövődék. S ha a dohány- és sólisztet megilleti az államhivatalnok jellege és minden kiváltsága, érthetetlen, mért essék el ezektől épp a szegény vasutas, talán azért, mert az ő működése *fárasztóbb és kockázatosabb?* S ha a dohánygyári tisztviselő nem fizet községi adót, mért legyen épp a vasutas ezzel az adóval megróható? Akár a közhaszon, akár a méltányosság szempontjából nézve, a régi jogrend mindenestre szemközt állott az igazsággal. Ezen a régi jogrenden kíván változtatni a tegnap benyújtott javaslat.

Örömmel fogadjuk ezt az intézkedést, mely ha nem is hozza meg derék vasutasainknak a teljes jussukat, legalább elhárít róluk egy igazságtalan, esztelen és elviselhetetlen közterhet.

A námesztói gyilkosság.

Námesztó községben még az ősz folyamán meggyilkoltak egy kis koldusfiút és az a gyanu, hogy ez rituális gyilkosság volt, amelyet fanatikus zsidók követtek el.

Ezt az esetet tette szó tárgyává *Zmeskál Zoltán* a képviselőház folyó hó 3-iki ülésén. Interpellációja így hangzik:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy az árvamegyei Námesztó nagyközségben az 1899. évi október 15-ike és 16-ika közötti éjjelen egy Chrehlan János nevű, körülbelül 12 éves árva fiú fölötté gyanus körülmények között: — nyakán az egyik fültől a másikig egészen szabályszerű, éles, a nyakcsigolyáig ható metszéssel — meggyilkoltatott?

2. Ha pedig van ezen rejtélyes gyilkosságról tudomása, az igazságügyminiszter ur közvetlen vagy közvetett intézkedése következtében mi okból vétetett ki a vizsgálatot majd mindvégig több vagy kevesebb tapintattal és ügyességgel teljesítő vizsgálóbíró kezeiből az ügy és adatott át egy törvényszéki bírónak, aki alighogy az ezen rejtélyes gyilkosságra vonatkozó iratokat átvette s áttanulmányozhatta volna, királyi táblai bírónak neveztetvén ki, a rózsashegyi törvényszék területét elhagyta s így a rejtélyes gyilkosságnak kiderítése csak újabb halasztást szenvedett?

3. Igaz-e, hogy a vizsgálat folyama alatt ezen gyilkossági ügyben Námesztóról egy zsidó küldöttség járt volna az igazságügyminiszter urnál és ha járt, nem-e ezen körülménynek tudandó be az elővizsgálat elposványosodása?

4. Hajlandó-e az igazságügyminiszter ur intézkedni, hogy ezen, mindensetre fölötté gyanus és rejtélyes gyilkosság kiderítése érdekében úgy a kir. ügyészség, mint az illetékes rózsashegyi kir. törvényszék haladéktalanul és gyorsan eljárjon?

A miniszterelnök és az igazságügyi miniszterek megnyugtatták a Házat az iránt, hogy a Zmeskál aggályai nem indokoltak, mert az igazságszolgáltatás hiven teljesíteni fogja kötelességét. A rejtélyes esetet erélyesen nyomozzák. Azt a feltevést, hogy itt rituális gyilkosság történt, senki sem veheti komolyan.

Egyesült erővel.

Azokat a szép eredményeket, amelyeket a szövetkezés terén elérni sikerült, arra vitték rá Kodolányi Antal jeles gazdasági írónkat, a magyar népnek régi barátját, hogy a Magyar Gazdaszövetségnek legutolsó közgyűlésén indítványt tegyen a magyar kiscgazdák szervezése, *gazdakörök létesítése* iránt. Nem csupán megtette az indítványt, hanem kidolgozta az alapszabálytervezetet is.

Eszerint az alakítandó köröknek célja lenne a gyakorlatban szerzett tapasztalatokat egymás között okulás céljából barátságos uton közölni. Ide vonatkozólag felolvasásokat tartanak és tanácskoznak arról, amik a gazdát nyomják s arról, miként lehetne a mezőgazdaság utjában álló akadályokat elhárítani. E mellett fejleszteni kell az összetartás érzetét s bele vinni a népbe azt a meggyőződést, hogy csakis összetartva boldogulhat. Lehetne azután, ha a dolog fejlik és előre megy, nem csupán könyveket, folyóiratokat beszerezni, hanem vásárolni gépeket, jobb eszközöket, apaállatokat és vetőmagvakat is. A tagsági díj mindössze 20 fillért tesz ki egy éven át. Ez tehát senkit sem akadályozhat meg abban, hogy a gazdakör tagja legyen. Valóban itt nem is pénzre, hanem összetartásra, igaz érdeklődésre és nemes buzgalomra volna szükség.

Hálára köteleznék az országos gazdatestületek a kiscgazdákat, ha a gazdakörök ügyét kezükbe vennék, mert azok földmivelő népünkre minden irányban hasznos befolyást gyakorolnának.

KÜLFÖLD.

White, a Ladysmithbe zárt angolok vezére. A Dél-Afrikában harezoló angol vezérek közül talán egyik sem talált annyi rokonszenvre a világ előtt, mint

White, a Ladysmithbe zárt angolok vezére.

White tábornok. Három hónapja mult, hogy körülfogták a burok és tizezer emberével bevonult Ladysmithbe. Azóta sok csapás, vízhiány, járványok, de leginkább a bur golyók pusztították az angolokat Ladysmithben, azonban White nem adta meg magát és tartja Ladysmithet. Ujában azzal az érdekes hírrel lepték meg a világot a burok, hogy a Tugela-folyót homokkal töltött zsákokkal földugják és a vizet rábocsájtják Ladysmithre. A buroktól, kik nagyon kimélik az emberéletet, ez is kitelik és akkor White tábornok vagy kirohan, vagy megadja magát,

Angol-bur háboru. A Spionkop elhagyása és az ott szenvedett vereségek óta kevés hírt kapunk a délafrikai harcztérről. Natálban egyelőre csend van. A burok pihennek, az angolok nem támadnak, mert gyöngének érzik seregeiket a harc újabb fölvevésére.

Valamivel élénkebb mozgalom látszik a Fokföld felől. Az angol fővezér, Kitchener lord erről az oldalról tervezte Oranzs szabad állam megtámadását és az ott vesztegelő Methuen és Gatacre angol tábornokok segítségére egy hadtestet küldött. A burok szintén sietnek kifejteni erejüket, s egy pretoriai távirat szerint huszezer burt mozgósítottak az előnyomuló angolokkal szembe, kiknek erős hadállásba helyezéséről a burok derék vezérei minden bizonynyal gondoskodnak.

Legutóbbi táviratok majdnem ellentétben állanak egymással a fölött, hogy Buller harmadszor is megkísérti Ladysmith fölmentését. Egyik távirat szerint újra átkelt a Tugelán egész seregével és nagy vereséget szenvedett, míg angol részről mitsem tudnak a dologról. Ez ellentétes tudósítások valódisága pár nap alatt kiderül.

Az angol partokról újabb csapatok indultak a harcztérre, melyek számát tizenhárom ezerre teszik.

Roberts lord elutazott Fokvárosból, hanem az angol kormány utirányát titokban akarja tartani és ez okból táviratokat nem ad ki. Tehát most Londonban új remények töltik be az emberek szívét.

● MI UJSÁG? ●

**Azokat a t. előfizetőket, akiknek előfizetése 1900. évi január hó 1-ével lejárt, felkérjük, hogy a mult számhoz mellékelt postautalvánnyal előfizetésüket be-
küldeni sziveskedjenek.**

A király háza. A király házának építésére minden előkészület megtörtént. A tervek a legapróbb részletekig elkészültek s az építésnek mi sem áll utjában. A Ferencziek-terén, a régi kuria telkén fog épülni a hatalmas bérpalota, melynek alapozási földmunkálatait a mai napon megkezdtek. A tiszti kaszinóval szemben a munkások számára ideiglenes épületet rögtönöztek, míg a munkások százai hozzáfogtak a nagy telek kimélyítéséhez.

A hercegprimás római utja. Vaszary Kolos hercegprimás Rómában fog a tavasszal hosszabb időt tölteni. Április elején indul el s a májusban Rómába zárandokolókat ő fogja a pápa elé vezetni. Az országos zárandoklásban sokan vesznek részt mind a fővárosból, mind a vidékről.

A vértanu Perényi szobra. Ugoesamegye közgyűlésén, a vármegye alispánja indítványozta, hogy alakítsák meg a Perényi-szoborbizottságot és keressék meg a törvényhatóságokat a szobor javára való adakozás végett. A szabadságharc nagy eszméi, a jog és népszabadság főuri zászlótartójának már a hetvenes években készültek emléket állítani. A millenium évében az ugoesamegyei tanítók indítottak gyűjtést a vármegye területén, a mely 1000 koronát eredményezett. A Perényi-alap gyűjtőbizottsága a szobor eszméjének terjesztésére megiratta Perényi életrajzát. Most a megye veszi kezébe az ügyet és országos mozgalmat indít Perényi Zsigmond báró szobra érdekében.

Kossuth szobra és a cigányok. A nagy-szalontaiak szobrot akarnak állítani Kossuth Lajosnak. Kevés híján össze is gyűlt már a diszes emlékműre szükséges költség, a mi még hiányzik: nagy mulatsággal akarják megszerezni. A multság rendezőségének élén Balogh László orsz. képviselő áll. Az est felolvasói közt több kiváló fővárosi író fog szerepelni; utána táncz következik, a mire a rendezőség most fogadta föl a cigányt. Megkérdezték Joó Mihály cigányprimást: mennyiért muzsikál a bálon kivilágos kivirradtig. A mire a primás azt felelte:

— Nem kell nekünk, nagyságos uram, egy fillér se. Kossuth apánk szobrára mi már csak ingyen muzsikálunk.

Az ezüst váltópénz alkonya. A 20 és 10 krajczáros ezüst váltópénz beváltására kitűzött határidő már lejárt. A pénzügyminiszter most közhírré teszi, hogy az ezüst váltópénzt e hirdetésének megjelenésétől számított egy esztendeig az állami pénztárak és az adóhivatalok beváltják, de csak a pénzek névértékének ötven százalékáért, vagyis a feléért annak, a mennyit azelőtt értek.

Eltávolított magyar fölirat. Fiumében megint olyan dolog történt, a mi magyargyületről tanuskodik. A via del Ospedaleban néhány nappal ezelőtt vendéglőt nyitott egy magyar korcsmáros s magyar, német és olasz nyelvű czégért akasztott ki. A ház tulajdonosa, arra való hivatkozással, hogy a magyar fölirat miatt tüntetés támadhat és az ablakokat beverhetik, a czégér eltávolítását követelte tegnap. A korcsmáros nem engedett, a mire a háziur rendőrt hívott és annak közreműködésével levette a föliratot. Az esetet megtudta a főkapitány és szigorú vizsgálatot rendelt el az illető rendőr kinyomozására, azonkívül értesítette a korcsmárost, hogy csak tegye ki újra a magyar czégtáblát.

Komédiások szerencsétlensége. Gyulafejérvárról Pozsonyba készült Ruckstuhl Ferencz czirkuszigazgató a csapatjával. A czirkuszkoesiban tüzet raktak, hogy ne fázzanak. A koesi egy kanyarodónál feldült s egy pillanat alatt lángbaborult az egész koesi. A szerencsétlenséget még az is tetőzte, hogy a koesi arra az oldalára diült, hol az ajtó volt. Az egész család a koesiban ült. Egy tíz éves lánykája annyira megégett, hogy még aznap behalt sebeibe.

Magyar ember a bur seregben. Szabó István volt közös hadseregbeli főhadnagy, a ki őrnagy lett a bur seregben, de az angolok elfogván, tőlük megszökött s Fiuméba érkezett, igen érdekes dolgokat beszél a bur seregről. Egyenruhája csak a tiszteknek van, a mely fekete köpenyből áll, s minél magasabb rangu, annál több rajta az aranyozás. Napi 60 korona zsoldot huzott, de ott minden méregdrága. Egy szivar három korona, egy tojás 80 fillér, egy pakli gyufa 30 fillér. A liditgránátok gyilkoló hatásuak és undorító büzt terjesztenek, de az angol tüzerek nagyon rosszul lönek s ezért nem sok kárt okoznak ezek a pusztító gránátok.

Versecz és a magyar nyelv. Versecz város községi iskolaszékének minap tartott közgyűlésén nagy feltűnést keltett azon kérvény tárgyalása, melyben a hazaellenes elemek által felbujtatott 16 egyszerű német földmivelő polgár azt kérte, hogy a községi elemi népiskolákból küszöböltessék ki a magyar tannyelv és állitassék vissza a német. Az iskolaszék a legnagyobb megbotránkozással egyhangulag visszautasította a kérelmét, a mely azt mutatja, hogy az izgatók már Verseczen is megkezdték működésüket.

A bányászok sztrájkja Ausztriából átesapott hozzáink és Resiczán a vasmunkások sztrájkolnak mintegy 1800-an, hozzájuk készülnek csatlakozni a szénmunkások is, mi által a sztrájkolók száma Resiczán tizezerre növekednék. Ausztriában több bányában már beszüntették a sztrájkot; azonban a sztrájk érezteti még mindig hatását a fölemelt szénárakban.

Krüger és a zsidók. Krüger apó igen türelmes a különböző felekezetekkel szemben, így a zsidó vallással szemben is, de azért sohasem mulasztja el hangoztatni az új testamentum jelentőségét. Így például egy ünnep alkalmával megszólította a pretoriai rabbit, hogy mikor

térnek már át a keresztény vallásra. A rabbi azt válaszolta, hogy ők nem fogadhatják el az új testamentumot, mire Krüger mosolyogva így szólt:

De, rabbi ur, egy kis méltányossággal el lehet a dolgot intézni. Csak egy kis viszonyosságot kérünk. Mi elfogadtuk az önök ó-testamentumát, fogadják el önök is a mi új testamentumunkat.

Egy másik alkalommal a johannisburgi zsidótemplom fölavatásakor a hitközség megkérte, hogy ő mondjon ünnepi beszédet. Krüger gyönyörűen beszélt és ezekkel a szavakkal végezte:

— Jézus Krisztus nevében ezennel megnyitom a templomot!

Öreg honvédek gyűlése. Az országos központi honvéd-egylet választmánya február 5-én délután 5 órakor ülést tartott az új városháza kis termében, báró Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt. Mikár Zsigmond titkár bejelentette, hogy a múlt év október 6-án, az aradi ünnepélyen 17 honvédegylet volt képviselve. Elhatározta a választmány, hogy az országos honvédgyűlés határozata értelmében, az örökimádás templomára megindítja a gyűjtést. A zalavármegyei honvédegylet, mely hosszabb időn át szünetelt, újból megalakult és elnökévé Háczy Kálmán nagybirtokost, volt honvédszázadost sikerült megnyernie. Bleier Ignác, az egylet pénztárnoka, agg korára való hivatkozással lemondott állásáról s helyette egyhangulag Nagy Pál nyugalmazott esperes-plébánost, volt honvédtizedest választották meg. Balogh Sándor alelnök jelentette végül, hogy küldöttséget menesztett a miniszterelnökhöz, hogy a fölterjesztett honvédkérelmeket juttassa mielőbb elintézéshez. A miniszterelnök erre nézve határozott ígéreteket tett.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen hatodik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

— BUDAPEST, —

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

GAZDASÁGI DOLGOK.

Hol vásároljunk lóheremagot?

A szántóföldön termelt takarmányneműek egyik legbecsesebb s legtöbb értékkel bíró féleségét a lóhere képezi, s ott, hol a lóhere diszléséhez a kellő előfeltételek, nevezetesen a szelid, de elég nedves éghajlat s erőteljes porhanyó, meszes vályogtalaj megvannak, ott a lóhere csakugyan az elsőre tarthat igényt. — Tagadhatlan azonban, hogy hazánkban oly helyekkel is találkozunk, hol a lóhere csak másodsorban játszik szerepet, vagy egyáltalán számba sem vehető, így pl. az Alföld egy nagy részén, hol a tikkasztó meleg, a száraz talaj és levegő fejlődését hátráltatja.

Bármily megfelelő is legyen azonban a lóhere termelésére a természeti viszonyok sajátos alakulása, jó és szép termésre csak akkor lehet kilátásunk, ha a vetőmag beszerzésénél annak minőségére ügyelettel vagyunk. — Nem lehet tehát közömbös dolog az, hogy hol vásároljuk a heremagot. — A gyakorlati tapasztalat azon sajnos meggyőződésre vezetett bennünket, hogy ugy a vidéki városokban, mint különösen kis és nagyközségekben egész légiója található még azon kereskedőknek, kik a vetőmagvak forgalombahozatalának mikéntjére vonatkozó törvényes intézkedéseket nemesak hogy figyelembe nem veszik, hanem azokról még tudomást sem szereztek. A következménye e visszás állapotnak természetesen az, hogy minden lelkiismereti furdalás nélkül adogatják el a kereskedők a szemetes, rossz csiraképességgel bíró magvakat annál könnyebben, mert igen jól ismerik ők a magyar gazda hiszékenységet s azon — szerintök — jó tulajdonságát, hogy ellenőrzést nem igen gyakorolnak, de mert azt is tudják, hogy a vetőmagvak forgalomba-hozatalának ellenőrzésére hivatott hatóságok sem erőltetik meg magukat az ellenőrzés munkájában.

Ilyen körülmények között — úgy véljük, hogy — jó szolgálatot teszünk azzal, ha most, a midőn a vetőmagvásárlás küszöbén állunk, felhívjuk a gazdaközönség figyelmét arra, hogy lóheremagot csak ott vásároljon, a hol állami szakközeg által megvizsgált s ólomzárral ellátott magvakat árusítanak; de a vásárlásnál ne elégedjen meg azzal, hogy a kereskedő felmutat egy arankamentességet igazoló béczát, mert miként a bárcza szövege is mutatja, a kereskedőnek azzal egy nyitott zsák lóheretartalmának arankamentességét igazolni nem áll jogában. — Az ólomzárral ellátott zsákban levő lóheremag vásárlásával nemesak az iránt nyerhet a vevő megnyugvást, hogy a heremag arankától mentes, hanem az iránt is, hogy az nem amerikai származású.

E helyen szükségesnek tartjuk azt is felemlíteni, hogy a lóheremagnak azon hibája, melyet kereskedelmi nyelven „Rothstichnek“ neveznek, még nem teszi feltétlenül értéktelenné a lóheremagot. Igaz ugyan, hogy a lóheremag megvörösödése nagyon csökkenti az értékét, de azért még elég jó csiraképességgel bír. — A megvörösödés csak akkor teszi tönkre a csiraképességet, ha az nagyon sötét színárnyalatban jelentkezik; úgy hogy voltaképen csak a fekete és sötétbarna színű lóheremag mondható csirázásra képtelennek, mert ugy a burka, mint a csirája már el van halva.

Miután a lóheremag megvörösödése nemesak a rendellenes időjárás pl. a mag érésekor uralkodó tul nagy meleg, avagy az aratás alkalmával gyakori eső következménye, hanem egyéb külső okoké is, azoknak, kik heremagtermeléssel is foglalkoznak, azt tanácsoljuk, hogy eséplés alkalmával ne halmozák fel a legubózott lóherét, mert az felmelegedik s ennek következtében megbarnul. — De megbarnulhat a lóheremag a magtárban is, különösen akkor, ha az huzamos ideig, több évig hever ott; vagy akkor, ha a kicséplést mag még nyirkos állapotban beszákoltatik; vagy egyáltalán akkor, ha az rossz, nedves magtárban van felhalmozva.

A vértetű elleni védekezés.

Azon nagymérvű pusztítás, melyet a vértetű az elmúlt tavasszal országsszerte okozott, a folyó évben előreláthatólag újból ismétlődni fog, s ez okból időszerűnek véljük a vértetűre vonatkozó ismereteket alábbiakban közzétenni annál is inkább, mert az elene való védekezés foganatosítására épen a téli idő legalkalmasabb, a mennyiben a vértetves foltok ilyenkor legkönnyebben találhatók fel.

A vértetű, mint ismeretes, főképp az almafát támadja meg s annak csakis fásrészein, rendszerint azon sebhelyeken élőködik, melyek metszés, törés, zuzódás stb. által keletkeztek; előfordulási helyén fehérszínű gypjas váladék található, s ez alatt tanyázik ezerszámra. Károsítása egyrészt abban áll, hogy megakadályozza a sebhelyek teljes behegedését, másrészt abban, hogy felvándorol az ágak felsőbb részeire, a vesszőkre és hajtásokra s azokat megszurva, vagy megrepesztí, vagy egy dudorodás képződésére szolgáltat okot, s a repedés illetve dudorodás helyén még jobban felszaporodva, pusztító munkáját tovább folytatja, a sebhelyeket folyton szaporítja. Az ily módon megtámadott vessző, galy és ág azután a téli fagy és ólmos eső behatása alatt lassanként elesenevész, s a vértetves almafa 5—6 év alatt elpusztul.

A védekezési eljárás következőkben nyilvánul: legelőbb is le kell vágni s összegyűjtve el kell égetni a vértetűvel tulságosan meglepett ágakat, galyakat és fattyuhajtásokat; azután a törzsön és megmaradt ágakon levő sebhelyeket kell gondosan bekenegetni vízzel kevert petroleum-emulzióval. Ez a petroleum-emulzió úgy készül, hogy egy liter vízben felforraltunk 15 deka-gramm közönséges felaprózott mosószappant, s azután hozzáöntve két liter langymeleg petroleumot, az egészet egy fakanál vagy habaró segítségével addig kavargatjuk, míg tejfelsűrűségűvé válik. A bekenésnél ezen petroleum-emulziót nem tisztán használjuk, hanem annak egy részéhez 4—5 rész tiszta langyos vizet veszünk, s azzal jól összekeverjük.

Bekenés után a sebhelyeket oltóviaszszal, vagy nyílt tűzhelyen felmelegített kátránnyal vonjuk be. Az oltóviaszszal vagy kátránnyal való bevonást semmi szín alatt sem szabad elmulasztani, mert ha elmulasztanánk, ugy 1—2 év múlva a vértetű ugyanazon helyen újból sőt még nagyobb mértékben fog fellépni.

E bekenéssel, illetve bevonással a védekezést teljesen befejezettnek nem lehet még tekinteni, hanem azt egy hét múlva s mindannyiszor ismételni kell, a míg a vértetűnek nyoma van: különösen figyelvén arra, nem-e mutatkozik már a vértetű a hajtások hegyein, fattyuhajtásokon, a koronában és a tő alján.

A vértetű által nagyon erősen meglepett fákat, különösen ha a fa már elvénült, legjobb egészen kivágni s elégetni; ha ellenben a fa még fiatal, ugy

elegendő csak a korona ágait levágni s a koronát felujtani.

A mennyiben a vértetű az almafa gyökerein is előfordulhat, különösen például ott, hol a fák koronáját vértetű miatt felujtították, ez esetben is meg kell tenni a védekezést, a mi abban áll, hogy a fa gyökerét egészen feltakarjuk, a vízzel kevert petróleum-emulzióval jól lemossuk, s azután égetett mézporral körülbelül egy ujjnyira behintjük.

Vegyesek.

Mennyi szuperfoszfátot alkalmazzunk kat. holdanként. Az elmúlt évben nagyszerű aratásuk volt azoknak, akik földjeiket szuperfoszfáttal is megtrágyázták, mert ez által megakadályozták buzájuk megdőlését és megrozsdásodását, a talajban levő nagymennyiségű foszforsav pedig hathatósan segítette elő a szemképződést, dacára annak, hogy sokhelyt nem elegendő mennyiségű szuperfoszfátot alkalmaztak. Általában elterjedt szokás kat. holdanként 100 kg.-ot kiszórni, holott nem az a kérdés, hogy milyen sulyu az a szuperfoszfát, a mit kiszórunk, hanem hogy mennyi kilogramm foszforsavat tartalmaz. Van pedig olyan szuperfoszfát, a melyik métermázsánként 12 s olyan, mely 22 kg. vízben oldható foszforsavat tartalmaz. A megrendelésnél tehát azt is mindenkor meg kell mondani, hogy hány perzentos szuperfoszfátot akar a vevő; abból aztán közepes trágyázás esetén annyit kell kiszórni, hogy egy kat. holdra legalább 20 kg. vízben oldható foszforsav jusson.

Takarmánynövények a homoktalajon nem mindenkor sikerülnek a talaj tápanyagának szegénysége miatt, a minek következménye, hogy nem tarthatunk elég állatot, nem termelünk elég trágyát s így a homoktalajok termőképessége folytonosan csökken. A legújabb kísérletek azonban arra az eredményre vezettek, hogy a műtrágyázott homokon minden takarmány sikerül; a ki tehát nagy takarmányterméseket akar, az okvetlenül alkalmazzon műtrágyákat. Here, luczerna s más pillangós virágok alá csak szuperfoszfátot kell alkalmazni 100—150 kg.-ot kat. holdanként. Nem pillangós virágokat 30—40 kg. chilisalétrommal is lássuk el. Olyan növények, melyek huzamosabban maradnak egy és ugyanazon talajon, erősebben trágyázandók.

A zabos bükköny termesztéséről. A zabos bükköny tudvalevőleg egyike a legkitünőbb zöldtakarmányoknak, egyrészt mert jól elkészített és kellőleg trágyázott talajban óriási hozamot ad, másrészt, mert oly jó takarmányt szolgáltat akár zölden, akár szárazon, hogy az ökör a legnehezebb munkára képes, ha csupán vele lesz is etetve. Váltógazdaságban rendszeren zab után és buza előtt következik s így természetesen nagy hasznót és utána jó buza-termést a talaj csak az esetben adhat, ha a föld kellőleg lesz elmunkálva s igen jól megtrágyázva. Kat. holdanként legalább 200 mm. istállótrágyát kell adnunk ősszel s azt még a fagy beállta előtt lehetőleg mélyen kell elszántanunk. Tavasszal adjunk 130 kg. szuperfoszfátot s ha azt közepmélyen alászántottuk, vessünk bele zabosbükkönnyt s bizonyosak lehetünk, hogy nemcsak a zabosbükkönyből, de az utána következő buzából is kitünő termésünk lesz.

MULATTATÓ.

Stefánia főhercegnő és leánya.

Stefánia özvegy trónörökösnének férjhez menete közvetlenül a küszöb előtt áll. Ez a nász az utolsó fejezete lesz egy szerelmi regénynek, amely gyakran foglalkoztatta a nyilvánosságot és most valahára végéhez ér. De vajjon boldog lesz e a vég?

Elvégre a főhercegnő elnyerte szive választottját, a férfit, a kit annyira szeret, de... elveszti talán örökre egyetlen gyermekének, leányának, Erzsébet főhercezkisasszonynak szivét.

Stefánia főhercegasszony és leánya közt soha, egyetlen szó sem hangzott el a Lónyay gróffal való közeli egybekelésről. Ezt a beszélgetést mindig elhalasztották. A főhercezkisasszony ugyanis, a nélkül, hogy gróf Lónyay jövődő állását ismerte volna, félreismerhetetlen ellenszenvvel viseltetett iránta.

A mikor a trónörökösné leányának gróf Lónyayról táplált véleményét megtudta, nagyon megilletődött, mert épp akkor az volt a szándéka, hogy leányát tervéről értesíteni fogja. Alkalmat keresett tehát, hogy a főhercezkisasszonyt főudvarmesternője jelenlétében kérdezze meg gróf Lónyay irányt táplált ellenszenvre oka felől.

— Miért táplálsz ellenszenvet gróf Lónyay Elemér iránt?

— Mert gyűlölöm — felelt hevesen a főhercezkisasszony.

— Gyűlölöd? De hát ismered te a grófot? Beszéltél vele?

— Nem, de ki nem állhatom, látni sem akarom.

— De miért? Elfogulttá tettek a gróf iránt?

— Nem, mama, magam sem tudom, hogy és mint van a dolog, de amióta most egy éve először láttam, azonnal meggyűlöltem. Kérlek, kedves jó mama, velem ne beszélj többé a grófról.

Az utóbbi szavakat oly hevesen mondotta, hogy valószínűnek látszott, hogy a főhercezkisasszony valakitől értesült már anyja szándékáról. Aztán a trónörökösné félbeszakította a beszélgetést és visszavonult. A főhercezkisasszony pedig e naptól fogva még tartózkodóbb volt és az anya és leánya közti szíves viszony elhidegült.

Azalatt közeledett az idő, amikor a főhercezkisasszonyt nagykorúnak kellett nyilvánítani és első ízben kellett megjelenie az udvari bálon. A király akaratához képest az özvegy trónörökösnének lett feladatává, hogy leányával gróf Lónyayval leendő egybekelését tudassa, egyuttal pedig kifejtse előtte azt a tervet, hogy ő egy württembergi herceg nejévé legyen. A trónörökösné persze e nagyon is természetes megbízás teljesítésének ellene nem szegül-

hetett és elment gyermekéhez, hogy a király akaratának és óhajlásának megfeleljen.

Hogy milyen beszélgetés folyt Erzsébet főhercezkisasszony szobájában az anya és a leány közt, azt nem lehet tudni, — csak heves zokogás hallatszott ki onnan. Fél órával később az özvegy trónörökösné a legnagyobb izgatottságban távozott. Mikor belépett a főudvarmesterné, a főhercezkisasszony a kereveten feküdt és oly keservesen sirt, hogy karsu teste megremegett tőle. A főudvarmesterné vigasztalni igyekezett a főhercezkisasszonyt, de ez csak fejét csóválta és így szólt:

— Oh, én oly boldogtalan vagyok, hogy legszívesebben meghalnék és a papámhoz mennék!

Oly nagy fokot ért el az izgatottsága, a zokogása oly heves lett, hogy az udvarmesterné is együtt sirt vele, majd orvosért és a trónörökösnéért küldött. A főhercezkisasszony, a sirás által megkönnyebülve, egy pillanatra lecsillapodni látszott, de aztán még izgatottabban, gyorsan fel- és alájárni kezdett, folytonosan kiabálva:

— Oh, miért nem vagyok a szegény papámnál!

A trónörökösné hirtelen megállott, majd mintha valami gondolat ragadta volna el, — mielőtt a főudvarmesternő magához tért volna, nyilsebesen eltávozott. A folyosóról ebben a pillanatban lépett be a király. Ki akart kocsizni, mikor meghallotta, hogy unokája hirtelenül rosszul lett, annyira, hogy orvosért kellett küldeni. Tüstént visszafordult, hogy a főhercegnőt lakosztályában fölkeresse. Az izgatott főhercegnő keservesen zokogva éppen királyi nagyatyja karjaiba futott. A király, akinek magának is könny szökött szemébe, gyorsan szobájába vezette,

mert jól vélte, hogy tudja unokája fölindulásának okát. Sokáig maradtak ott magukban. Az orvost nem is bocsátották be.

— Ez esetben — vélte a király szelid mosolygással — én és a jövő leszünk a legjobb orvosok.

Miután a király unokáját nyugtatta meg, hogy a württembergi herceggel való házasságát nem fogják erőltetni, az özvegy trónörökösnével tárgyalt hosszabban, minek eredménye az lett, hogy házasságának nem szabad előbb megtörténni, míg Erzsébet főhercegnő

meg nem nyugodott édesanyja a lépése fölött, mert különben a legrosszabbtól lehet tartani. A tervbe vett házasságra vonatkozólag szabad választást enged unokájának, hogy hallgasson a maga szívére.

Igy hát ezidő szerint elejtették Erzsébet főhercegnőnek egy württembergi herceggel való összeházasítási tervét. Az özvegy trónörökösné új házassága leányának egy hosszabb utazása idején egész csendben fog megtörténni és Erzsébet főhercegnő csak akkor fogja viszontlátni anyját, Lónyay gróf-

nét, mikor ő kívánja. Az anya még ezt a föltételt is elfogadta s így új házasságának immáron mi sem áll utjában.

Nagyon sajnálják a magyarok a király bájos unokáját, amért fiatal szeméből annyi könnynek kell hullania és amért ilyen hamar került szembe hamvas ifjúsága az élet ridegségével. Mert a királyát minden időben tisztelni tudó magyarok különösen ragaszkodnak az őket oly kitüntetve szerető trónörökös árvájához, hódolva szeretik a feledhetlen Rudolf trónörökös leányát...

A hosszú Tamás.

A burok elnöke.

Legujabban egy német újságíró járt Transvaal érdekes öreg elnökénél s erről a látogatásról többek között ezt írja: Krügerhez csak tolmácsosul lehet menni, mert nem tud se németül, se angolul, se francziául, csak a boer nyelvet beszéli. Látogatót, szinte hihetetlen, reggel négy és hét óra között fogad. Transvaal elnöke este hét órakor fekszik és reggel három órakor kel föl. Reggel öt óra előtt Borsternek, Krüger bizalmas barátjának vezetésével elmentünk Krügerhez. A három boer közönséges hétköznapi kabátban volt és még csak keztyűt sem huzott. Én frakkot akartam fölvenni, de

állott, amelyből olykor-olykor ivott. Transvaal ura ugyanis fizetésén kívül évente hatezer márká (mintegy 3600 forint) kávépénzt kap, hogy vendégeit kávéval megvendégelhesse, de a vendégek ritkán kapnak kávé, meg kell elégniök azzal, hogy láthatják, hogyan iszik az elnök ur kávé. Meglehetősen távol-ságban az elnöktől köpöcsésze állott, amelyet az elnök sűrűn használt és pedig bámulatos bizossággal.

Hogy a boerok jól czéloznak, régen tudtam, de hogy ennyire biztosak a czélzásban, azt szinte hihetetlennek tartottam. Krüger elnök elijesztően csunya ember, de szemén át be lehet látni a lel-

A kimberley-i gyémántbányák.

megmagyarázták, hogy nevetségessé teszem magam s így beértem egyszerű fekete kabáttal. Fogadtatásom nagyon komikus volt. Krüger, aki a nagy szoba egyik sarkában állott, egy szót sem szólt. Miután egy ideig szótlanul tetőtől-talpig végignézett bennünket, a velünk volt német emberre mutatva, hirtelen azt kérdezte barátjától, Borstertől:

Ki ez az ember?

Miután megmondták neki, hogy az illető német mérnök, Krüger ezt mondta:

— Ez német ember? Nekem inkább úgy tetszik, mintha Rhodes barátomtól jönne.

Krüger ugyanis minden idegenben kémet lát, akit halálos ellensége Rhodes küldött. A fogadóterem tágas. A butorzat egyszerű. A falon a háziur életnagyságu olajképe függ. Krüger kényelmes karosszékben ült és kurta pipából pipázott. A mellette levő kis asztalon hatalmas kávécsésze

kébe. Láttam őt amikor bezárta a volksrád ülészetét. Ameddig szótlanul állott, széles arcával, gondozatlan szakálával, kék szalaggal a mellén, olyan volt, mint egy majom. De beszélni kezdett. Kezdetben lassan, óvatosan szólt, később neki hevült és a legnagyobb páthosszal folytatta. Nem értettem, mit beszélt, de éreztem, hogy valami fontos dolgot magyaráz. Tüzes szeme elárulta, hogy ebben a csunya testben nagy lélek él.

Nem a kitanult politikusok megszokott fogásait használja, hanem tapasztalatainak dus tárházából szedi elő érveit, életbölcességét és azokkal mondja el beszédjét. Egyszerű szavak, keresetlen beszéd, de mindig találó mondások jellemzik Krüger egyéniségét és tudásának gazdagságát. Idegen nyelveket nem ért, saját nyelvén is keveset beszél, hanem mondásai, megjegyzései alaposak.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

IV. fejezet.

Hat hónapig alszik az isten.

A Vanesa Gyorgye megkötözésének hivatlan tanúi voltak fenn a Piâtre Drákuluj oldalán. Körülbelül ötvenen lehettek a vezetőjük körül, a ki csendességet parancsolt, hogy minden szót meghallgathasson abból a beszédből, a mi ott lent történt. Dícséretre méltó türelemmel viselték magukat. Egy szó, egy hang nem jött ajkaikról, mialatt figyelemmel kísérték a fővezérnek minden mozdulatát.

Janku bosszusan hallgatta, hogy az elítélt legény hozzá akart menni kihallgatásra. Miért nem vezették eléje? . . .

Mikor a menet elindult, hogy az elítélt legényt ledobják a mélybe, a fővezér szintén ereszkedni kezdett alább-alább a sziklákon. Emberei vigyázva, halkon követték, míg lenn a bucsuztatót énekelték, Janku elégedetlenül mormogott magában.

Vanessa Gyorgyet két legény a fejénél, kettő a lábánál fogva fölemelték, hogy lelódítsák a sziklákon. A megkötözött ifju egyetlen hangját sem hallatta a félelemnek . . .

— Megálljatok! — hallatszott fejük fölül egy ismeretlen, parancsoló hang.

— Janku? . . . a fővezér?! . . . — rebegett föltekintve a hozzájuk toppant nagy emberükre.

Gyorgyet leejtették a kezeik közül, s miként a lopáson kapott tolvajok szokták, földig borultak a fővezér előtt.

— Mit csináltok? — kérdezte haragosan Janku az alázattal hódoló gyalázatosokat.

A meglepettek totyogtak-motyogtak, míg elő nem állott az idősebbek közül Juon bá, ki öreg letére a sziklatetőre is felmászott, s megkötözésre buzdította az ifjakat Gyorgye ellen. Térdéig hajtogatva ősz fejét, alázatosan felelt a fővezér kérdéseire.

— Az öreg Prodán apó gyilkosát akarjuk ledobni tisztelettel mellett a Piâtre Drákuluj oldalán.

— Gyilkos? . . . — kérde meglepetve Janku.

— Félórával ezelőtt ölte meg az öreget.

— Ki akarta rabolni? — tudakolá a fővezér.

— Azt nem tudjuk. — ejté ki csendesen az ősz Juon bá, hanem minden halk ejtegetése mellett eljutott a Vanesa Gyorgye föléig a hangja.

— Hazudsz öreg Juon! — szólt fel hozzá a megkötözött ifju.

— Hallod mit mond? — kérdezte az öregtől Janku, mintha figyelmeztetni akarná azokra, a mit mondott és még mondani akart.

— A bűnös fegyvere a tagadás! — válaszolt a vén oláh még alább hajtva fejét mély alázatában.

— Igazad lehet öreg, de ugy hallottam, hogy a Janku nevet emlegette.

— Akkor csak átkozhatott nagy uram, azt elhallgatom, hogy szennyes dolgokat ne halljon a fővezér a vén Juon szájából.

Janku már érkezésekor boszus volt. Most a vén Juon hazugsága még inkább dühösítette, mivel ő szóról-szóra hallotta a történeteket, az elejétől mostanig. Csak elfehéredett mérgében s ajkain a szavak alig hallhatólag szűrődtek át a fogai között. Egyszerre olyan

csendesesen kezdett beszélni, hogy kíséretében a kik ismerték őt, — megrémültek tőle.

— Hozzátok a tüzhöz! — parancsolá a mint elindult a jelző tüzek felé. Vanesa Gyorgyet utána viték s a tűz közelében körül állották. A Janku emberei hallgattak, a jelző tüzeket őrizők beszélgettek. A fővezér csendet parancsolt és maga elé intette a vén Juont.

— Te azt mondád öreg, hogy ez az ifju átkozott, akkor bizonyosan ellenségem lehet.

— Haragosod, rosz akaród lehet nagy uram, — válaszolt alázatosan az öreg szószóló.

— Még életemre is törhetett . . .

— Kétségkívül nincsenek valami nyájas szándékai.

— Meg kell, hogy győződjem erről, — mondá a vezér.

— Eléggé meggyőzhet nagy uram, hogy gyilkossal van dolgod. Azért legjobb gyorsan végezni vele, mert még tehetne valamit . . . — mondá félelmesen Juon bá.

— Azonnal elintézem a sorsát. Oldozzátok fel! — hallatszott a fővezér parancsa.

— El fut, óh nagy uram! — rettent meg Juon bá ezen.

— Hát mire valók vagytok ti? Álljátok körül! Nem játék ez, hogy elfuthasson! — és a parancs teljesítve lett. Kört képeztek, csupán egy szolgálja maradt a vezér mellett és feloldozta Gyorgyet.

— Hogy hívják? — kérdezte Janku a legényt.

— Vanesa Gyorgye.

— Igaz, hogy haragosom vagy?

Vanessa Gyorgye szeme közé nézett a fővezérnek. Meglátta benne az elkeseredést, s elég bátor volt felhasználni azt.

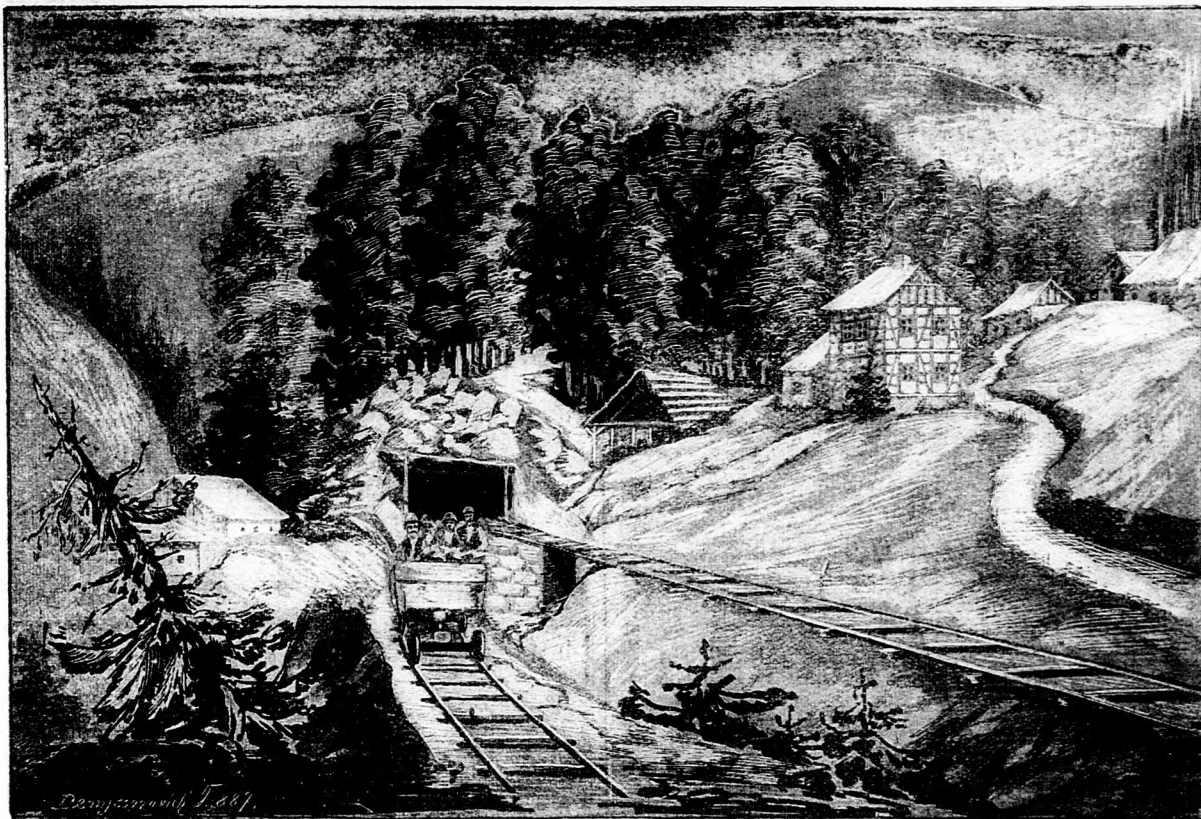
(Folyt. köv.)

Képeinkhez.

A hosszú Tamás. A délafrikai angol-bur háborúból mutatunk be mai képünkön egy hatalmas ostromágyut, mely hárcm hónap óta bömöl a körülzárt Ladysmith városra. Szerkezete a legújabb találmányok szerint készült és földetrazó durranással röpi lövegeit Ladysmith felé. Az ostromolt városban majdnem minden épületet megrongáltak a burok és abban a pusztításban a „hosszu Tamás”-nak is kijutott a része.

A kimberley-i gyémántbányák. (A munkások barakkjai). A mi a legfőbb ok volt angolrészről a délafrikai háboru megkezdésére, az bizonyosan nem lehetett egyéb, mint Transzval és Oránzs szabad államok gazdag arany és gyémánt bányái, a melyekre fáj a kincssóvárgó nagy államférfiak foga. Azokért patakzik most a vér és hullanak az emberek ezrei. Képünk a föld leggazdagabb gyémánt bányájának, a Kimberley-i telepnek munkás barakkjait tünteti elő.

A munkács-beszkidí vasut. Még nem is olyan régen a Beszkidek, a Kárpát-hegység regényes vidéke nem volt megközelíthető egykönnyen. Most már vasut járja be a vadregényes vidéket s a vasut hegyről le, hegyre fel kapaszkodik. Munkáctól föl egész az osztrák-lengyel határig több alagutat furtak a hegyek alatt, melyek szédítő magasságára nem lehetett a sín párokat lerakni s azokra fel nem kapaszkodhatott volna különben sem a gőzparipa; ezen alagutak közül mutat be egyet mai képünk.

A munkács-beszki vasut.

Szótalány.

Három szótagon van,
Hat betüből állok,
Zsebben és erszényben
Szállásra találok.
Az első szótagom
Az emberek arczán
Mindig hátra marad
Mély barázdát szántván.
Második szótagom
Puha ásvány neve.
Végző: az ábécze
Legelső betűje.
Az is elárulom,
Hogy egy pénznem vagyok
És uj évtől kezdve
Ilyenben számoltok.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő: február 19.

A „Független Ujság” 5. számában közölt betűtalány megfejtése:

„Asszony, asszony, az akarok lenni.”

Helyesen fejtették meg: Novothny Mariska, Huzsán Mariska, Cséplő Mariska, Marits Juliska, Krucsó Margit, Nagy Mariska, Hilbert Antalné, Bánkövy Anuska, Schasabu Mariska és Wukellich Elza, Tóth Terezi, Nikodem Vilma, Bánkövy Erzsike, Károly Rezsóné, Polgár Terézia, Rimai Albert, Palánky József, ifj. Boros Péter, Lefkóvics Bernát, László Endre, Straky Mihály, Benes József, Vajda János, Sándor Vincze, Gajda József, Várady Sándor, Pál Ferencz, Gáll Károly, Balázs János, ifj. Székely Miklós, Stokker Vilmos, Mercz Károly, Ruiszl Nándor, ifj. Szathmáry Sándor, Bucher Albert, Lovas Ferencz, Sényi János. »Sarudi rom. kath. olv.-kör«, ifj. Kacsándy László, Baráth Lajos, Benkő Pál, Baráth János, Kis Hegedüs István, Viasz János, Stokker Domokos, Kőrödi Imre Huszár András, Barkóczy András, ifj. Ollós Ferencz, Kherndl Imre, Fekete Antal, Csada Mihály, Sólyom Ferencz, Deutsmann József, Szendi János, ifj. Jakuts István, »Mártélyi olv.-kör«, »Mező-Turi Gazdasági Egyesület«, »Kath. olvasó-kör«, »Jászfényszaru olv.-kör«, »Abonyi kath. olv.-kör«, Fuér Anna, Dina Vilma, Lango Francziska, Bágyoni Imre, Gáll Károly.

A sorshuzárnál Hilbert Antalné (Budapest, Lehel-utca 33.) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Ohnet György »A vasgyáros« című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. J. urnak, Jászfényszaru. A talányok nem egészen hibátlanok. Helyesen olvasva azokat, nem jön ki a megfejtés. — **Nagy Lukács** urnak. Egy belügyminiszteri rendelet intézkedik az iránt, hogy a géptulajdonosok a működő gépeknél sebkező szereket kötelesek tartani. Az előirt szereket a következők: 250 gramm préselt gyapot, 5 méter steril gaze, 500 gramm karbolviz, 10 darab $\frac{6}{10}$ pólya, 5 darab $\frac{12}{10}$ pólya, 5 darab $\frac{8}{10}$ pólya, 12 darab biztosító tű, 1 üveg vaschlórid, 1 darab genyesésze, 2 darab sín, 1 darab olló, 1 darab lérszorító, 2 méter sublimat gaze, 1 szekrény. Az egész készlet előírás szerinti mennyiségben és minőségben minden jobbféle kötszerésznél kapható körülbelül 30 korona árban — **K. J.** urnak. Szívujj ellen orvosi tanácsot tessék igénybe venni. Hozzá nem értek koptárkodása e bajnál végzetes lehet. Levelét jogi szakértőnkhez tettük át s legközelebbi számunkban válaszolunk. — **1890. sz. előfizető.** Ahhoz, hogy zárt palackban bort elárusíthasson, a pénzügyigazgatóság engedélye szükséges. — **Szótzi Mihály** urnak. A gépkezelői bizonyítványt nem lehet pénzért kapni, le kell a vizsgálatot tenni. — **B...** előfizető. A községi albiró ha képviselő testületi tag, ezen testület tagjait megillető jogokat gyakorolhatja; hogy díjat teendőért pl. végrehajtásnál szedhet-e maga részére, erre nézve az illető megye szabályrendeleteiben talál tájékozást. — **B. J. urnak Abony.** Örökösödési törvényeink szerint végrendelet nem létében az örökösök hagyatéki vagyonból teljesen egyformán osztozkodnak, a birtokból a fiúknak a leányokat kizárniok nem lehet, sem pedig a leányok birtokrészét pénzzel kényszeriten meg nem válthatják. A megváltás csak akkor lehetséges, ha ebbe a leányok önként beleegyeznek és erre nézve formális egyezséget kötnek. Ha leánytestvérei erre nem hajlandók, pörrel reákönyvkeríteni nem lehet, azért kár volna minden lépésért, amelyet ebben az irányban tenni akarnának. 2. Cseresznyefájának mi baja lehet nem tudjuk. Próbálja meg a fakadás előtt a fának 20%-os rézgálicz oldattal, amelyet mésszel közönbösített, épügy mint a szőlőpermetezésnél, megpermetezni. Talán ezzel segíthet a bajon.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

9222. sz. II/2. a.

Hirdetmény.

A kisbéri ménesbirtok tulajdonát képező gőzmalom részére szükséges

2500 métermázsas, száraz, jó minőségű és legalább 77 klgr. hektoliter súlylyal bíró buza beszerzése iránt folyó évi február hó 15-ik napján

zárt írásbeli versenytárgyalás tartatik.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és az ajánlandó vételár 10%-át tevő bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a szállítandó buza mintájával együtt a jelzett határidőig a ménesbirtok igazgatóságához nyujtsák be. A később beérkező ajánlatok figyelembe véteteni nem fognak.

A szállításra vonatkozó közelebbi feltételek egy a vezetésem alatt álló ministeriumban (II. em. 72. sz.) a gazdasági főigazgatónál, mint a kisbéri ménesbirtok igazgatóságától megtudhatók.

Budapest, 1900. január hó 31-én.

Földmivvelésügyi minister.

9222/II/—a. szám.

Hirdetmény.

A kisbéri ménesbirtokon folyó évi február hó 12-én zárt írásbeli ajánlati tárgyalás utján 580 darab sertésvészen átment berkshirei fajtájú hizósertés fog eladatni.

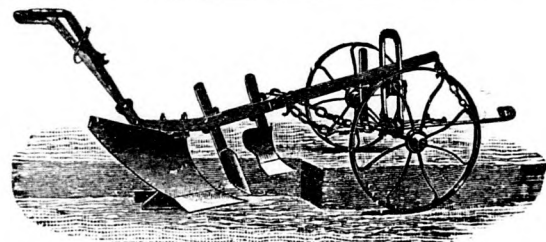
A sertések átvételi határideje február 28-ika. Az egy koronás bélyeggel és a vételárnak 10%-át tevő bánatpénzzel ellátott ajánlatok fenti igazgatóságához legkésőbb

folyó évi február hó 12-én d. e. 9 óráig

benyújtandók. A sertések bármikor megtekintethetők és közelebbi feltételek úgy ott, mint a gazdasági főigazgatónál (Budapest, földmivvelésügyi ministerium, II. em. 72.) megtudhatók.

Budapest, 1900. január hó 31-én.

Földmivvelésügyi minister.

Egyetemes és mélyítő ekék

Aczelgerendelylyel, páncélaezél kormánylappal egy darabból. önvezetéssel, állítható szarvakkal.

Többvasú ekék.

!Uj! Finom-, szántó- és csuklós-boronák, rétboronák, háromtagu- és egytagu hengerek.

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

B U D A P E S T,

V. ker., Váci-körut 60. sz.

Vetőgépek, trieurók, rosták, kukoricamorzsolók, czépölkészletek, fűkaszálók és marokrakó aratógépek stb. nagy választékban.

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körút 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetéleni Ármán ügyvéd, Tahy István cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénztézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50.000.000 frunyi kölcsönt
szavaztatott meg.

Világhírű erfurti magvak
Budapesten kaphatók

Radwaner és Rónai

magkereskedésében, V., Nádor-u. 8.

I. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs. udvari szállító
magyarországi főraktánában.

Ugyanott gazdasági vetőmagvak, fűmagvak
stb. a legkitűnőbb minőségben jutányosan be-
szerezhetők.

Tessék árjegyzéket kérni.

9222. sz. II/2—a.

Hirdetmény.

A kisbéri m. kir. állami méneshirtok folyó
évi erőtakarmány szükségletének u. m.

2000 q. goromba buza korpa,

3000 q. tengeri,

1000 q. takarmány,

300 q. malátaacsira,

400 q. repezepogácsa,

és 500 q. szárazmoslék

beszerzése céljából ezen méneshirtok igazgató-
ságánál folyó évi február hó 12-én zárt írás-
beli ajánlatok útján versenytárgyalás tartalik.

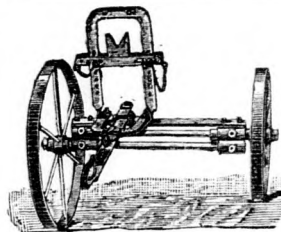
Az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok
a szállítandó erőtakarmány 5%-át kitevő bánat-
pénzzel és mintákkal együtt fenti igazgatóság-
hoz legkésőbb

folyó évi február 12-én d. e. 9 óráig
benyújtandók.

Közelebbi felvilágosítások ugy ezen igazgató-
ságnál, mint a m. kir. gazdasági főigazgató-
nál (Budapest, földmívelési ministerium, II. em.
72. sz.) beszerezhetők.

Budapest, 1900. január hó 31-én.

Földmívelésügyi minister.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállí-
táson „új és figyelemre méltó” jelző-
vel kitüntetve.

Szab. kéttengelyű „Bóni” ekefaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopk, nem dől,
domboldalon nem farol, az ekét egyene-
tesen vezeti, kenése folytonos és gazda-
ságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.

Budapest: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bächer és Melichar szégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzandók:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros,

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

9222 II/2 a. szám.

Hirdetmény.

A kishéri ménesbirtokon

796 darab hizott birka eladása
céljából

folyó évi február hó 15-én.

a ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és a megajánlandó vételár 10° -át tevő bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a jelzett határidőig nyújtsák be, később érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Ezen eladásra kijelölt juhállomány a kishéri ménesbirtokon bármikor megtekinthető, az eladásra vonatkozó részletes feltételek s egyéb felvilágosítások úgy a vezetésem alatt álló ministeriumban, a gazdasági főigazgatónál (II. em. 72.), mint a kishéri ménesbirtok igazgatóságánál megtekinthetők és onnan megszerezhetők.

Budapest, 1900. január hó 31-én.

Földmivvelésügyi minister.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG
ezelőtt PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENNEMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA.)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfát,**chilissalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon**

és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz 98-99°

jegeczekben és őrlve, valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)